

Eesti seisukohad Euroopa Liidu määruse eelnõu kohta, millega kehtestatakse liidu toetus Schengeni ala, Euroopa integreeritud piirihalduse ja ühise viisapoliitika valdkonnale aastateks 2028–2034 eelnõu seletuskirja lisa 1

Kaasamistabel

	Partner	Märkus	Arvestatud/mittearvestatud, mittearvestamise põhjus.
1.	Kliimaministeerium	„Kliimaministeerium toetab Euroopa Komisjoni ettepanekut määruse osas, mis käsitleb Euroopa Liidu toetusmehhanism Schengeni ala, Euroopa integreeritud piirihalduse ja ühise viisapoliitika valdkonnas.“	Arvestatud.
		„Hetkel on Kliimaministeeriumi puutumus määrusega pigem kaudne läbi sadamate ja lennujaamade taristu, sh ka piiripunktidenä. Oluline on tagada toetus maa-, vee- ja õhupiiri, mis on mh Euroopa Liidu välispiir, toimepidevuseks.“	<p>Arvestatud osaliselt.</p> <p>Maisamaa, mere ja õhu välispiiri kontrollimise ja kaitsmisega seotud meetmed, nt piiripunktide renoveerimine, on kaetud BMV valdkonna eesmärkidega a ja b.</p> <p>Meetmeid, mis on suunatud elutähtsa taristu vastupidavusele seoses <u>internetist lähtuvate ohtudega</u> ning julgeolekuohtudele (terrorism) merendusvaldkonnas, on võimalik toetada sisejulgeoleku valdkonna mehhanismist. Toimepidevusega seotud toetus on reguleeritud teistes ELi mehhanismides.</p> <p>Sobivaima toetusmehhanismi leidmiseks palume konkreetsete tegevuste ettepanekud teha riigiplaani koostamise käigus.</p>

	<p>„Arvestades, et määruse alguses toodud eesmärkides on käsitletud nii piiri kui merepiiri turvalisust, siis peaks see selgemalt olema välja toodud ka artiklis 3, kus kirjeldatakse täpsemalt määruse eesmärgid. See toetaks potentsiaalseid arendusi nii sadamates kui lennujaamades. Samuti võimaldaks see arendada erinevat tüüpi mereseiret - ehk arendades Transpordiameti kui ka Mereväe võimekust – see omakorda toetab paremini erineva merealuse kriitilise taristu kaitset.“</p>	<p>Arvestatud osaliselt.</p> <p>EK ettepaneku § 3 kirjeldatud eesmärgid katavad kogu Integreeritud piirihalduse strateegia, mille osa on maismaa, mere ja õhu välispiir.</p> <p>ELi toimimislepingust tulenevalt on BMV toetus suunatud välispiiri valvamise ja kontrolliga seotud eesmärkide täitmiseks, seega arendused, mis tehakse sellel eesmärgil sadamates ja lennujaamades, on abikõlblikud. Arendused, mis on suunatud majandustegevusele või kriitilise taristu kaitsele, on abikõlblikud teistest ELi toetusmehhanismidest.</p> <p>Sobivaima toetusmehhanismi leidmiseks palume konkreetsete tegevuste ettepanekud teha riigiplaani koostamise käigus.</p>
	<p>„Toetame Schengeni süsteemi, piiri- ja viisahalduse digitaliseerimist ning vastupidavuse arendamist. Seejuures rõhutame tugevdatud ja digitaliseeritud piiri- ja viisahalduses vajadust arvestada energiatõhusate ning kliimakindlate taristuinvesteeringutega.“</p>	<p>Arvestatud osaliselt.</p> <p>Riigiplaanile seatavad keskkonnanõuded on reguleeritud EK ettepanekus nr COM (2025) 565 (riigiplaani määrus) ja käesolevas eelnõus ei käsitleta. Meetmete disainimisel arvestatakse riigiplaani määrukes sätetstatuga.</p>
	<p>„Soovitame ühendada rohetechnoloogia ja –pöörde koostoimega, nt nutikad piiritaristud, mis toetavad Schengeni haldust.“</p>	<p>Arvestatud osaliselt.</p> <p>Riigiplaanile seatavad keskkonnanõuded on reguleeritud EK ettepanekus nr COM (2025) 565 (riigiplaani määrus) ja käesolevas eelnõus ei käsitleta. Meetmete disainimisel arvestatakse riigiplaani määrukes sätetstatuga.</p>

2.	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	<p>„Kõik piirihalduse ja viisapoliitika valdkonnas planeeritavad asjakohased muudatused ja ümberkorraldused, mis aitavad hoida välis- ja sisepiiri turvalisena, on meie tänast julgeoleku olukorda arvestades vältimatult vajalikud. Samas on oluline tagada, et planeeritavad muudatused ei mõjutaks olulisel määral rahvusvaheliste bussiliinidega seotud piiriületusi. Tähtis on, et piiriületused sujuksid ja ei oleks reisijatele üleliia koormavad.“</p>	<p>Arvestatud osaliselt.</p> <p>Eelnõu näeb ette Schengeni ala toimimiseks, välispiiri kaitsmiseks ning seadusliku rände lihtsustamiseks ELi rahalise toetuse. Tegevused, mida riik nende eesmärkide täitmiseks tegema peab, on reguleeritud/reguleeritakse teiste õigusaktidega, mistõttu käesoleva määruse eelnõu seisukohtades ei ole võimalik konkreetseid tegevusi adresseerida.</p> <p>Riigiplaani koostamisel konsulteerib SiM ReMiga.</p>
3.	Kaitseministeerium	<p>„Kaitseministeeriumi hinnangul on oluline, et toetusmehhanism kataks lisaks piirivalve otsesele tegevusele ka järgmised aspektid, mis on seotud laiapindse riigikaitse ja Eesti julgeoleku tagamisega:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mereseire (sh allveeseire) ja olukorrateadlikkus Läänemeres, mis on osa ELi välispiiri kaitsest; • droonide ja teiste õhusõidukite tuvastus- ja (vajaduse korral) tõrjevõimekuse arendamine piirialadel, sh tehnoloogilised lahendused droonide varajaseks avastamiseks; • Balti kaitsevööndi loomisega seotud tegevused piirialal niivõrd, kuivõrd need toetavad välispiiri kontrolli ja ebaseadusliku piiriületuse ennetamist (nt seire- ja sensorvõrgud, tõkked, situatsiooniteadlikkus). <p>Kuivõrd kavandatakse fond neid valdkondi otseselt ei kata, teeb Kaitseministeerium ettepaneku laiendada rahastusmeetmeid nii, et need hõlmaksid ka nimetatud tegevusi. See suurendaks toetusmehhanismi mõju Eesti ja kogu Schengeni ala julgeolekule ning looks tihedama seose laiapindse riigikaitsega.“</p>	<p>Arvestatud osaliselt.</p> <p>BMV näol on tegemist siseküsimuste valdkonna poliitikate elluviimiseks loodud toetusega. ELi toimimise aluslepingu kohaselt kuulub siseküsimuste valdkond kolmandasse sambasse, kuid julgeolek teise sambasse. Kaitsepoliitika elluviimist toetab Euroopa Liit teiste rahastusmehhanismide kaudu, nt Euroopa Kaitsefond. BMV eesmärgid ei ole võimalik laiendada kaugemale, kui ELi toimimise lepingu V jaotis – vabadusel, turvalisusel ja õiguseelsetel rajanev ala.</p> <p>Mereseire, sh Läänemeres, olukorrateadlikkus, sensor- ja seirevõrkude ning piirialadel õhusõidukite tuvastus- ja tõrjevõimekus on kaetud EK eelnõu § 3 lõike 1 punktidega a ja b, tingimusel, et tegevused viiakse ellu välispiiri kontrolli ja kaitse eesmärgil. Sarnaseid tegevusi on Siseministeerium rahastanud nii ELi 2007–2013 perioodil Välispiirifondist, 2014–2020 perioodil Sisejulgeolekufondi osana loodud välispiiride ja viisade rahastamisvahendist kui ka 2021–2027</p>

			<p>perioodil Integreeritud Piirihalduse Fondi osana loodud piirihalduse ja viisapoliitika rahastust.</p> <p>Juhime tähelepanu, et BMV toetuse kasutamisel tuleb järgida kõiki otsekohalduvaid ELi õigusakte, sh keskkonnamõju hindamise regulatsioone ning riik ei saa siin luua erisusi, mis võiks sõjalise riigikaitse valdkonnas vajalik olla.</p> <p>Nii nagu varasematel perioodidel, kaasab Siseministeerium ka perioodi 2028–2034 meetmete väljatöötamisse Kaitseministeeriumi.</p>
4.	Välisministeerium	EISi tähtajaks ettepanekuid ei esitanud, kooskõlastus saadetud 17.11.2025 e-kirjaga.	-
5.	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	EISi tähtajaks ettepanekuid ei esitanud	-
6.	Rahandusministeerium	EISi tähtajaks ettepanekuid ei esitanud	-
7.	Riigikantselei	EISi tähtajaks ettepanekuid ei esitanud	-